

**ЕНТОМОКОМПЛЕКС ШКІДНИКІВ БУКОВИХ ЛІСІВ
БОГДАНСЬКОГО ЛІСНИЦТВА РАХІВСЬКОГО ДЕРЖЛІСГОСПУ**

Приймак В.С.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Букові ліси пошкоджує значна кількість комах із різних систематичних груп. Наші дослідження комах, трофічно зв'язаних з буковими лісами в умовах Богданського лісництва Рахівського держлісгоспу дозволили виявити 26 видів шкідливих комах. Ці види-фітофаги, трофічно зв'язані з культурою бука лісового належать до чотирьох рядів: ряд *Homoptera* – Рівнокрилі (3 види), ряд *Coleoptera* – Твердокрилі (15 видів), ряд *Lepidoptera* – Лусокрилі (7 видів), ряд *Hymenoptera* – Перетинчастокрилі (1 вид). Всі вони характеризуються тим, що в процесі свого розвитку хоча б одна з активних стадій харчується елементами або органами деревних рослин у бучинах нижнього гірського лісового поясу району досліджень. У ролі харчового субстрату для досліджуваних нами комах можуть виступати живі тканини кореневої системи, асиміляційна паренхіма листків, деревина (ксилема) стовбурів, гілок та коріння, кора стовбурів та товстих гілок, і насіння. Всі відмічені нами види входять до великого ентомокомплексу гірських букових лісів Східних Карпат, який включає тисячі видів комах практично з усіх сучасних рядів.

Головними лісоутворюючими породами в Богданському лісництві Рахівського держлісгоспу виступають бук лісовий, дуб скельний, граб, ясен, клен гостролистий, явір, в'яз шорсткий, які є базовими, консументоформуючими елементами угруповань лісових екосистем. Видовий склад основних видів дерев, які визначають тип лісів, обумовлюють склад ентомокомплексів. Серед сотень видів комах-фітофагів деякі можуть давати спалахи чисельності і приносити збитки лісовому господарству. Виникненню спалахів масового розмноження сприяє тепла і суха погода. Комахи-шкідники лісових насаджень Богданського лісництва періодично наносять значної шкоди, об'їдаючи листя і хвою, порушують їх нормальний водообмін і асиміляцію, що веде до втрати приросту дерев і стійкості проти них. Листяні породи легше переносять пошкодження листя комахами, ніж хвойні, але втрати приросту досягають значних розмірів, особливо при весняному живленні гусениць.

Основні заходи боротьби з шкідниками належать до профілактичних та господарських і повинні проводитись з урахуванням екології, фенології та біологічних особливостей виду. Раціональне ведення лісового господарства здатне повністю попередити виникнення вогнищ масового розмноження короїдів і звести до мінімуму шкоду, яка завдається ними лісовому господарству.